

Řeka Sázava

Řeka Sázava pramení zhruba 1km od Šindelného vrchu a spolu s dalšími menšími potoky napájí rybník Velké Dářko. Od výtoku z Velkého Dářka je již říčka nazývána Sázavou. Vodáci a trampové ji často nazývají Zlatá řeka, neboť barva vody má blízko ke zlaté, což způsobuje jílovitá půda. Celková délka řeky Sázavy je 225 km, ze kterých je 208,3 km sjízdných na sportovní lodi. Sázava se vlévá do Vltavy u Davle. Řeka Sázava protéká geomorfologickými celky Křemešnická vrchovina a Hornosázavská pahorkatina. Posázaví má bohatou faunu, jejímiž typickými zástupci jsou vydra říční, mlok skvrnitý, kapr obecný či bolen dravý. Flóru zde zastupuje především olše lepkavá, vrba křehká, kozlík dvoudomý, devěsíl bílý či prvosenka vyšší.

Mezi nejdůležitější přítoky řeky Sázavy patří Šlapanka (zleva), Sázavka (zprava), Želivka (zleva) a Banice (zleva).

Důležité říční kilometry:

– Žďár nad Sázavou – 207,45 km, Havlíčkův Brod – 166,9 km, Světlá nad Sázavou – 144,1 km, Stvořidla – 139 km, Ledec nad Sázavou – 129,6 km, **Chřenovice – 119,7 km**, Zruč nad Sázavou – 105,2 km, Český Šternberk – 75,45 km.

Ochrana přírody

Sázava protéká mezi městy Světlá nad Sázavou a Ledec nad Sázavou přírodní rezervací Stvořidla, pro kterou jsou typické balvany rozestě v říčním korytě. Dále po toku je Posázaví zařazené do soustavy NATURA 2000, a to v úseku od Ledce nad Sázavou po Zruč nad Sázavou. Řeka Sázava se zde hluboce zařezává do údolí.

Výlety v okolí Chřenovic

Vodní mlýn Budčice

Budčice – Významnou památkou obce Budčice je na okraji vsi bývalý vodní mlýn na řece Sázavě. Mlýn byl postaven v roce 1893 na místě železářské hutě a starého hamru. Do současnosti má dochované a funkční původní vybavení včetně mlýnského kola, díky čemuž je celý objekt chráněn jako technická památka. Od roku 1998 bylo v mlýnu zřízeno mlýnářské muzeum. Dnes jsou prohlídky interiéru mlýna možné pouze po předchozí telefonické domluvě pro větší skupiny návštěvníků (tel.: 725 736 541).

Vlastějovice – Vlastějovická tvrz je doložena z let 1540–1550, je však možné, že byla v obci již druhou tvrzí, o starší se však přímé doklady nedochovaly. Roku 1538 koupil tvrz Jindřich Firšic z Nabdína. Ten dosáhl povýšení obce na městečko. Po roce 1689 byla renesanční tvrz přestavěna na barokní zámek. V 19. století zámek zpustl a koncem 19. století z něj zbyla jen zřícenina. Fragmenty zdiva zámku lze najít v nevýrazné bezslohové přízemní obytné budově na návsi, ze které vystupuje jako jediná zachovalá část zámku barokní kaple sv. Máří Magdalény.

Vodní nádrž Želivka

Kaple sv. Máří Magdalény

Vodní nádrž Želivka (Švihov) – Vodní nádrž slouží jako zdroj pitné vody pro středočeskou oblast včetně Prahy. Jedná se o největší vodárenskou nádrž v České republice a ve střední Evropě. Výstavba začala v roce 1965 a byla dokončena roku 1975. Přehrada je vybudována nad soutokem Želivky se Sázavou. Přímá zemní hráz dosahuje výšky 58 metrů, délka koruny hráze činí 860 m. Před nádrží Švihov byla vybudována soustava menších vodních nádrží (Trnávka, Němčice, Sedlice), jejichž účelem je zachytit splaveniny před vodárenskou nádrží. Vodní nádrž byla zatopena například vesnice Švihov, staré Dolní Kralovice či městečko Zahradka.

Půjčovny lodí

Loďnice v Kempu Horka – výdejna umístěna v kempu nad jezem, e-mail: info@pujcovna-lodi.cz, tel.: 604 904 737, denně 9:00 – 12:00

Zruč nad Sázavou – kemp Rákosí – levý břeh, 900 m od vlakového nádraží, e-mail: info@bisport.cz, tel.: 777 335 618, po telefonické domluvě

Možnosti táboření

ř. km 118,5 – **Vodácký a sportovní kemp U korfbalisty**
Další možnosti: tábořiště, restaurace, tenis, volejbal
Služby: pitná voda, teplá voda, WC, sprcha
Umístění (popis): Chřenovice 48, tel.: 603 435 819

ř. km 117,8 – **Rekreační středisko Kovací Hamr**
Další možnosti: stany, chatky, budova, společenská místnost, hřiště, ohniště, **restaurace**
Služby: pitná voda, WC, teplá voda, sprcha
Umístění (popis): Kounice 24, 285 22, tel.: 605 205 140

ř. km 116 – **Vodácké tábořiště Mexicana – Budčice**
Další možnosti: penzion, stan, **kiosk s občerstvením**, ohniště
Služby: pitná voda, teplá voda, WC, sprcha
Umístění: těsně před areálem bývalého mlýna, před jezem v Budčicích, Budčice 9, 285 22, tel.: 777 012 456

ř. km 115,2 – **Rekreační zařízení a vodácké tábořiště Radost**
Další možnosti: chatky, stany, **restaurace**, hřiště na volejbal, fotbal, zapůjčení sportovních potřeb, společenská místnost
Služby: pitná voda, teplá voda, WC, sprcha
Umístění (popis): Vlastějovice, tel.: 777 367 247, e-mail: Frmada@seznam.cz

Posázavský pacifik

Posázavský pacifik je jednou z nejkrásnějších a nejpůsobivějších železničních tratí na našem území. Trať je dlouhá 157 km a převážně se vine údolím řeky Sázavy (z Prahy přes Davli a Čerčany do Světlé nad Sázavou). Pacifik projíždí řadou tunelů (bylo proraženo 14 tunelů), zvláště v dolním úseku. Stavba železnice probíhala během let 1897 a 1903 a pracovali na ní především italská dělníci. Největší slávu trať zažila během meziválečného období ve 20. a 30. letech 20. století, tedy v době rozvoje skautingu a trampského hnutí. Nyní běžné linky provozují České dráhy, ale jsou organizovány i jízdy historickými motorovými a parními vlaky.

Jezy dále po řece

Míjíme vpravo železniční zastávku Chřenovice, na její úrovni překonáváme kratičkou peřej. Dále podplouváme pěší lávkou.

Po chvíli již slyšíme hučet **jezu u obce Budčice** – vysoký, téměř kolmý jez (ř. km 115,9) můžeme překonat jízdou úzkou sportovní propustí u levého břehu, ale jen tehdy, je-li v propusti odstraněna nebo snížena zábrana. Stejnou cestou můžeme loď spustit, nebo přenést po levém břehu. Životu nebezpečné je jakékoliv přiblížení ke koruně jezu!

V dalším úseku proudí řeka rychleji a plavbu oživují krátké peřejky. Za táhlým mírným levým zákrutem se vlevo začínají objevovat domy obce Vlastějovice. Pod Vlastějovicemi vytváří Sázava mohutný oblouk, kde je řeka klidná. Poté je již slyšet hučení, které napovídá, že se blíží jez.

Jez Březina (u rekreačního zařízení, ř. km 111,9) je ve svém středu vybaven sportovní propustí, která je ale trvale zavřena vysokou zábranou, která znemožňuje přímou jízdu. Za vyššího stavu vody můžeme jez sjíždět jen po šikmé hrázi, cca 3 metry od pravého pilíře propusti. Jinak je možné loď přetáhnout přes hradidlo nebo u obou pilířů po spádové desce. Pokud chceme loď přenést, můžeme vlevo.

Projekt „Řeky se mění“ vznikl ve spolupráci čtyř místních akčních skupin – Posázaví o.p.s., Královská stezka o.p.s., Lípa pro venkov o.s., Rakovnicko o.p.s.

Partneři projektu:

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí